

УДК 339.727.2

*Ірина Фицук, к.е.н.
(доцент кафедри «Економічна теорія»,
Державний економіко-технологічний університет транспорту)*

МІЖНАРОДНА ФІНАНСОВА ІНТЕГРАЦІЯ НА ЗАЛІЗНИЧНОМУ ТРАНСПОРТІ УКРАЇНИ

У статті висвітлено сутність міжнародної фінансової інтеграції, виділені елементи міжнародної фінансової інтеграції на залізничному транспорті, розглянуто особливості первинного розміщення акцій (ІРО) світових залізничних компаній на міжнародних фондових біржах. В цій статті досліджено позитивний досвід операцій ІРО на міжнародних фондових ринках для українських залізничних компаній. Показано використання елементів програмного забезпечення на мобільних пристроях на залізничному транспорті, що дозволить поглибити європейську фінансову інтеграцію. Напрямок міжнародної фінансової інтеграції на залізничному транспорті України є важливим етапом завершення трансформації вітчизняної економіки. Зображення інвестиційно привабливих і динамічно розвинутих компаній, дозволяє фокусуватися на позитивних аспектах діяльності підприємств, що прагнуть залучати більше фінансових коштів. Залізничний транспорт України не може уникнути процесу європейської інтеграції, і таким чином фінансова політика в галузі залізничного транспорту – це необхідна умова для формування факторів розвитку інтеграційних процесів у вітчизняній економіці.

Ключові слова: міжнародні фінанси, розміщення акцій, цінні папери, фондові біржі, залізничні перевезення, інвестиції, капітал.

*Ірина Фицук, к.э.н.
(доцент кафедры «Экономическая теория»,
Государственный экономико-технологический университет транспорта)*

МЕЖДУНАРОДНАЯ ФИНАНСОВАЯ ИНТЕГРАЦИЯ НА ЖЕЛЕЗНОДОРОЖНОМ ТРАНСПОРТЕ УКРАИНЫ

В статье освещена сущность международной финансовой интеграции, выделены элементы международной финансовой интеграции на железнодорожном транспорте, рассмотрены особенности первичного размещения акций (ИРО) мировых железнодорожных компаний на международных фондовых биржах.

© Фицук І.М., 2015

Збірник наукових праць ДЕТУТ. Серія «Економіка і управління», 2015. Вип. 32

Рассмотрено положительный опыт операций IPO на международных фондовых рынках в сфере железнодорожного транспорта. Показано использование элементов программного обеспечения на мобильных устройствах на железнодорожном транспорте, что позволяет укрепить международную финансовую интеграцию. Эффективность международной финансовой интеграции на железнодорожном транспорте Украины является важным этапом завершения трансформации отечественной экономики. Показаны инвестиционно привлекательные и динамично развивающиеся компании, которые фокусируются на положительных аспектах деятельности предприятий, что позволяет привлекать больше финансовых средств. Железнодорожный транспорт Украины не может избежать процессов международной финансовой интеграции, и таким образом финансовая политика в области железнодорожного транспорта – это необходимая базисная составная для формирования факторов развития интеграционных процессов отечественной экономики.

Ключевые слова: международные финансы, размещения акций, ценные бумаги, фондовые биржи, железнодорожные перевозки, инвестиции, капитал.

*Iryna Fyshchuk
Ph.D., associate professor,
State Economy and Technology University of Transport*

INTERNATIONAL FINANCIAL INTEGRATION ON THE RAILWAY TRANSPORT OF UKRAINE

This paper is devoted to research of theoretical aspects of international financial integration on the railway transport of Ukraine. In this paper considered the international companies in the railway sector that organized the initial public offerings on the international stock markets. This paper explored the international positive experience of IPO operations on international stock markets for Ukrainian railway companies. The use of elements of software on mobile devices in rail transport makes it possible to strengthen the international financial integration. Becoming an effective international financial integration on the railway transport of Ukraine is the important stage of completion of transformation of domestic economy. Image of investment attractive and dynamically developing companies focuses on the positive aspects of the enterprise that allows attracting greater financial resources from financial markets. The railway transport of Ukraine can not avoid interference with the international financial processes of integration, so financial policy in the field of railway transport it is needed to form in accordance with the factors of development of globalization, to render harmless possible negative consequences and maximize the benefits of the process of international financial integration.

Keywords: international finance, public offering, securities, stock exchanges, railway transportation, investment capital.

Постановка проблеми. Проблема теоретичного обґрунтування щодо міжнародної фінансової інтеграції первинного публічного розміщення акцій на залізничному

транспорті є надзвичайно актуальною, новою і достатньо не дослідженою вітчизняною вченою економічною наукою. Становлення ефективної та дієвої міжнародної фінансової інтеграції на залізничному транспорті України є важливим етапом завершення трансформації вітчизняної економіки. Вивчення міжнародного досвіду можливостей та організації первинного публічного розміщення акцій компаній у сфері залізничного транспорту, є економічно обґрунтованим, оскільки дає змогу вивчити альтернативні джерела залучення коштів як засобу міжнародної фінансової інтеграції. Використання елементів програм на мобільних пристроях на залізничному транспорті у сфері пасажирських перевезень дає можливість поглиблювати міжнародну фінансову інтеграцію.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема розвитку міжнародної фінансової інтеграції на залізничному транспорті України та первинних публічних розміщень акцій у сфері залізничного транспорту, їхнього впливу на різні сфери суспільного життя, особливостям формування фінансової системи в сучасних умовах присвятили свої роботи вітчизняні та зарубіжні фахівці, науковці й практики, зокрема В.Д. Базилевич, С. Гвардін, Д.Г. Ейтутіс, О.Л. Каніщенко, Ю.Г. Козак, Ф. Корнеллі, Д. Г. Лук'яненко, М.В. Макаренко, П.І. Підлісний, Дж. Ріттер, О. І. Рогач та інші. Але на сьогоднішній день у вітчизняній науковій літературі проблемам міжнародної фінансової інтеграції на залізничному транспорті України приділено недостатньо уваги, тому зазначена проблематика потребує подальших досліджень.

Мета статті полягає у встановленні сутності та змісту міжнародної фінансової інтеграції на залізничному транспорті України.

Виклад основного матеріалу дослідження. Розвиток міжнародних економічних відносин зумовлює інтеграцію фінансових ресурсів. Україна активно бере участь у світових суспільно-економічних процесах: приєдналася до Світової організації торгівлі, стратегічною метою визнано отримання асоційованого членства у Європейському Союзі (далі – ЄС). Залізничний транспорт, як інфраструктурна галузь, має розвиватися випереджальними темпами з метою сприяння швидкому економічному та соціальному розвитку країни. Однією з складових частин глобалізації економіки та одним з найвищих етапів глобалізації як такої є глобалізація світового фінансового простору. В умовах активних структурних економічних змін і поширення глобалізаційних процесів фінансових операцій, виникає потреба у відкритості інформації та організації системи інтенсивного функціонування інформаційних потоків. Компанія, зацікавлена у розвитку та інтернаціоналізації своєї діяльності через вихід на фондові біржі світу, має здійснювати відкриту інформаційну політику. Головний актив успішної публічної компанії – це репутація, що характеризується доступністю зацікавлених суб'єктів до всіх фінансових і не фінансових аспектів бізнесу, що мають для них принципове значення.

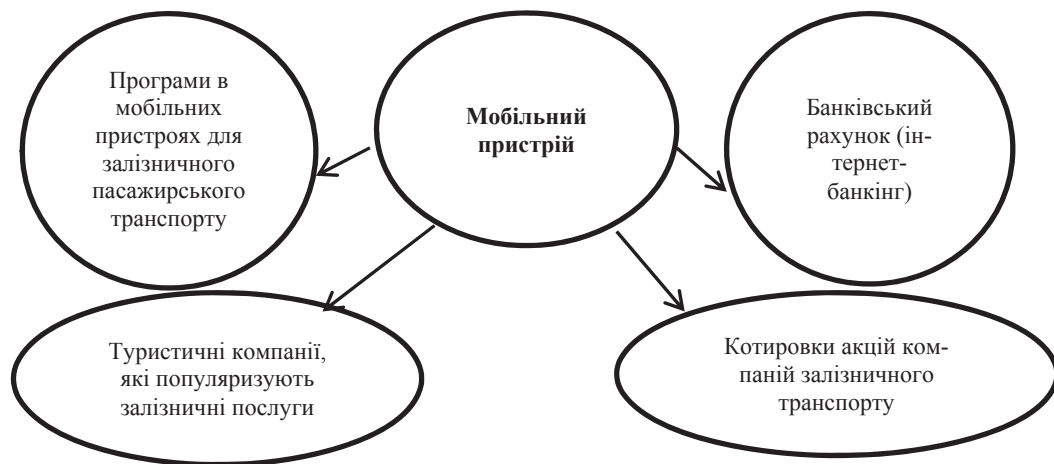
Міжнародна фінансова інтеграція на залізничному транспорті передбачає взаємодію з міжнародними фінансовими інститутами та швидкий розвиток фінансових інновацій. Світова фінансова система об'єднує міжнародні валютно-кредитні та фінансові інститути (портфельні інвестори: страхові фонди, пенсійні фонди), міжнародні фондові та товарні біржі, держави, банки, транснаціональні компанії, транснаціональні банки та віртуальний фінансовий сектор (інтернет-банкінг, інтернет-магазини, інтернет-валюта) [14].

В основі формування сутності міжнародної фінансової інтеграції лежить процес уніфікації фінансових послуг, банківських операцій, а також лібералізації митних процедур, уніфікації системи координування через міжнародні фінансово-кредитні

установи, електронну систему платіжних засобів, що призводить до руху світової валютної системи з єдиними світовими грошима [11]. Останніми роками усунуті значні законодавчі обмеження на шляху руху капіталів. Фінансові ринки розвинутих країн об'єдналися в глобальну фінансову систему, що дозволяє направляти все більш великі суми капіталу не лише в її економіку, а й в економіку країн, що розвиваються. При цьому, існують напрацювання, що створюють важливі засади формування міжнародної фінансової інтеграції на залізничному транспорті. Так, в працях вітчизняних науковців розкривається сутність та особливості впровадження системи фінансового планування на залізничному транспорті, прослідковується генезис його становлення в національній та міжнародній площині [10, 13].

XXI ст. можемо назвати періодом розквіту інформаційних технологій, і відповідно, віртуальних. Потрібно активно брати до уваги розвиток віртуального фінансового сектору та міжнародні фондові ринки. Учасник такого фінансового сектору зможе здійснювати фінансові операції, знаходячись у будь-якій країні світу, при цьому потрібно мати відкритий банківський рахунок, знання англійської мови і доступ до мережі Інтернет. Виходячи з цього, міжнародні фінансові інтеграційні процеси на залізничному транспорті України повинні включати:

- програми, які можна було б завантажити на мобільні пристрої, які б дозволяли сплачувати за квитки подорожуючим;

Рис. 1. Елементи міжнародної фінансової інтеграції на залізничному транспорті у сфері пасажирських перевезень шляхом використання мобільних пристроїв

Джерело: авторська розробка.

- кооперація з банківськими установами для відкриття рахунку і використання послуги інтернет-банкінг;
- співпраця з туристичними компаніями, які б здійснювали популяризацію користування мобільними програмами та здійснення перерахунку фінансових ресурсів у сфері залізничного транспорту;
- доступ до міжнародних торговельних майданчиків, де здійснюються котирування акцій залізничного транспорту.

Процеси міжнародної фінансової інтеграції активно здійснюються на міжнародних фондових ринках. Фондові ринки – це дзеркало, яке з деякою затримкою відображає основу економічної ситуації. Причини і наслідки, з якими пов'язані економіка і фондовий ринок, ніколи не змінюються. Під *первинним публічним розміщенням акцій (IPO – initial public offering)* слід розуміти як процес емісії акцій необмеженому колу інвесторів, що передбачає переорганізацію бізнесу із приватного у публічний з одночасним проходженням процедури лістингу на фондовій біржі, в процесі якого формується нова вартість бізнесу, яка враховує не лише сучасні активи, якість її управління і торгової марку, а й майбутні перспективи розвитку [15]. Вивчення досвіду первинних розміщень акцій залізничних компаній на міжнародних фондових ринках свідчить, що відбувається залучення додаткового капіталу, доступ до великої кількості інвесторів та збільшення капіталізації. Протягом останніх років були проведені первинні публічні розміщення акцій (IPO) на міжнародних фондових біржах такими компаніями у сфері залізничного транспорту як: China Railway Construction Corporation (Гонконгська фондова біржа, Шанхайська фондова біржа), Japan Railways Group (Токійська фондова біржа), Georgian railway LLC (Лондонська фондова біржа), Australian rail freight – Aurizon (Австралійська фондова біржа), Трансконтейнер (Лондонська фондова біржа). Казахстанська залізнична компанія Kazakhstan Temir Zholy як крок до первинних розміщень акцій, здійснила емісію єврооблігацій в листопаді 2012 року на Лондонській фондовій біржі з терміном до 2042 року на 300 млн. дол. США з купоном під 6,95%.

Таблиця 1. IPO на міжнародних фондових біржах у сфері залізничного транспорту

Назва компанії	Фондова біржа	Країна компанії	Залучені кошти шляхом IPO
East Japan Railway Co.	Токійська фондова біржа	Японія	9,914 млрд дол. США
China Railway Construction Corp.	Гонконгська фондова біржа, Шанхайська фондова біржа	Китай	6 млрд. дол. США
Australian rail freight – Aurizon	Австралійська фондова біржа	Австралія	7 млрд. дол. США
Трансконтейнер	Лондонська фондова біржа	Росія	1,32 млрд. дол. США
Georgian railway LLC	Лондонська фондова біржа	Грузія	226,3 млн. дол. США
PKP Cargo	Варшавська фондова біржа	Польща	430 млн. дол. США

Джерело: [1, 2, 3, 4, 5, 6]

Імідж інвестиційно привабливих і динамічно розвиваючих компаній робить акцент на позитивних аспектах свого підприємства, що дозволяє залучати більші фінансові ресурси з фінансових ринків.

Вивчаючи успішний досвід здійснених IPO іншими компаніями та залучений капітал, українські компанії також можуть брати до уваги проведення первинних публічних розміщень акцій у сфері залізничного транспорту, що дало б можливість поглиблювати міжнародну фінансову інтеграцію. На сьогоднішній день почалися створюватись такі умови, що у майбутньому можна було б використати можливість

здійснення первинного публічного розміщення акцій «Української залізниці» на міжнародних фондових ринках.

Так, 25 червня 2014 року Кабінет Міністрів України прийняв постанову «Про утворення публічного акціонерного товариства «Українська залізниця». Це свідчить про важливий крок на шляху створення вертикально інтегрованої структури, здатної ефективно функціонувати в умовах загострення міжнародної технологічної конкуренції. Відповідно до постанови буде створюватись єдиний центр обслуговування всіх фінансових, пасажирських і вантажних потоків, що сприятиме економічній і транспортній ефективності Укрзалізниці. Наголошено, що при реформуванні жодної приватизації здійснено не буде – діє заборона на відчуження державного майна. Але, відповідно до програми реформування (2010 – 2019 рр.), будуть утворюватися дочірні підприємства ПАТ «Українська залізниця», 100% акціями яких буде володіти материнська компанія. Після прийняття урядом рішення про приватизацію дочірніх підприємств і розробки «бізнес-планів» їх діяльності, поступово буде здійснюватись через фондовий ринок продаж акцій дочірніх товариств юридичним і фізичним особам у розмірі до 50% – 1 акція. При цьому за материнською компанією залишається контрольний пакет, адже втрата контролю над дочірнім товариством призведе до його незалежності, і як наслідок – до негативних явищ в організації єдиного транспортного процесу [13].

Отже, початок реформування дасть змогу відновити усі діалоги з міжнародними фінансовими організаціями, західними партнерами щодо реалізації ключових проєктів з оновлення рухомого складу, покращення інфраструктурної складової, колійного господарства та електрифікації [7, 8, 12, 13].

Висновки і пропозиції. В умовах міжнародної фінансової інтеграції потрібно використовувати всі нові технології залучення додаткових ресурсів на залізничний транспорт України. Публічне розміщення акцій може відіграти важливу роль, що дасть можливість компаніям більший доступ до додаткового капіталу, збільшення потенційних інвесторів, компанії стануть більш ліквідними. Також потрібно враховувати розроблення нових програм для мобільних телефонів, які б дали змогу інтегруватися та долучатися до більшої кількості користувачів залізничного транспорту України.

Потрібно бути присутніми на всіх можливих міжнародних інвестиційних форумах та конференціях, встановлювати контакти, співпрацювати з провідними фінансовими інститутами та організаціями. Процес підготовки компанії до здійснення IPO вимагає тривалих процедур, необхідно часто корінним чином міняти стратегію своєї поведінки на ринку, застосовувати новітні методи корпоративного управління, упроваджувати сучасні системи автоматизації, ефективно організовувати свою діяльність.

Залізничний транспорт України не може уникнути втручання в міжнародні фінансові процеси інтеграції, тому фінансову політику у сфері залізничного транспорту треба формувати відповідно до факторів розвитку глобалізації, аби знешкодити можливі негативні наслідки та максимізувати вигоди від процесу міжнародної фінансової інтеграції.

ЛІТЕРАТУРА

1. Japan recruiting giant Recruit plans IPO TOKYO, June 26 Mon Jun 25, 2012 Nathan Layne; Edited by Eric Meijer) www.reuters.com/article/2012/06/26/recruit-ipo-idUSL3E8HQ0ZD20120626
2. Australian stock exchange [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.asx.com.au
3. London Stock Exchange [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.londonstockexchange.com>.

ЗАЛІЗНИЧНИЙ ТРАНСПОРТ

---

4. Hong Kong Stock Exchange [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.hkex.com.hk/eng/index.htm>.
5. Панченко А., Гришковец Е., Генералов С. «Трансконтейнер» FESCO купила 12,5% акцій компанії в ході ІРО №207 (4507) от 10.11.10 [Електронний ресурс] Режим доступу: www.kommersant.ru/pda/kommersant.html?id=1535876.
6. Renaissance Capital IPO Center. [Електронний ресурс] Режим доступу: [Iwww.renaissancapital.com/georr.rc/ipo-georr.rc.html](http://www.renaissancapital.com/georr.rc/ipo-georr.rc.html).
7. Кабмін вирішив створити ПАТ «Українська залізниця» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.epravda.com.ua/news/2014/06/26/471249/view_print/.
8. Ейтутіс Г.Д. Теоретико-практичні основи реформування залізниць України : монографія / Г. Д. Ейтутіс; Держ. екон.-технол. ун-т трансп. – Ніжин : Аспект-Поліграф, 2009. – 240 с.
9. Канищенко О. Л. Міжнародний маркетинг у діяльності українських підприємств: – К.: Знання, 2007. – 446 с.
10. Кравченко О.О. Генезис теорії фінансового планування та прогнозування // Вісник економіки транспорту і промисловості, 2011. – № 35. – С. 56 – 60.
11. Козак Ю.Г. Міжнародна економіка: Навч. посібник. Видання 2-ге. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 1118 с.
12. Макаренко М.В. Основи управління економічними процесами на залізничному транспорті України : [монографія] / Макаренко М.В. – К. : КУЕТТ, 2006. – 232 с.
13. Підлісний П.І. Вплив макроекономічної динаміки на роботу залізничного транспорту в умовах кризи [Електронний ресурс] / П. І. Підлісний, Н. О. Паткевич, А. М. Брайковська // Збірник наукових праць Державного економіко-технологічного університету транспорту. Сер. : Економіка і управління . – 2013. – Вип. 23-24. – С. 156 – 167. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Znpdetut_eiu_2013_23-24_25.pdf
14. Рогач О.І. Міжнародні фінанси: Підручник / О.І. Рогач, А.С. Філіпченко, Т.С. Шемет та ін.; За ред. О.І. Рогач. – К.: Либідь, 2003. – 784 с.
15. Фишук І.М. Вплив ІРО на інвестиційну привабливість національних ринків / І.М. Фишук // Інвестиції: практика та досвід. – К., 2012. – №1. – С. 10–14

REFERENCES

1. Japan recruiting giant Recruit plans IPO TOKYO, June 26 Mon Jun 25, 2012 Nathan Layne; Editing by Eric Meijer [Electronic resource]. – Mode of access: www.reuters.com/article/2012/06/26/recruit-ipo-idUSL3E8HQ0ZD20120626.
2. Australian stock exchange [Electronic resource]. – Mode of access: www.asx.com.au.
3. London Stock Exchange [Electronic resource]. – Mode of access: <http://www.londonstockexchange.com>.
4. Hong Kong Stock Exchange [Electronic resource]. – Mode of access: <http://www.hkex.com.hk/eng/index.htm>
5. Panchenko A., Grishkovets E., Generalov S. "Transkonteiner" FESCO bought 12,5% of shares of the company during the IPO process №207 (4507) from 10.11.10 [Electronic resource]. – Mode of access: www.kommersant.ru/pda/kommersant.html?id=1535876.
6. Renaissance Capital IPO Center. [Electronic resource]. – Mode of access: www.renaissancapital.com/georr.rc/ipo-georr.rc.html
7. Cabinet of Ministers of Ukraine decides to create Public Company "Ukrainian railways" [Electronic resource]. – Mode of access: http://www.epravda.com.ua/news/2014/06/26/471249/view_print/.
8. Eitutis G. Theoretical and practical basis for reforming the railways of Ukraine: monograph / G. Eitutis; State economy and Technology University of Transport. – Nizhin: Aspect-Poligraph, 2009. – 240 pg.
9. Kanishchenko O. International Marketing in Ukrainian enterprise's activities: – K.: Znannya, 2007. – 446 pg.
10. Kravchenko O. The genesis of the theory of financial planning and forecasting // Journal of Economics of Transport and Industry, 2011. – № 35. – pg. 56 – 60.
11. Kozak U. International Economics: Training. Manual. 2nd Edition - K.: Centre of learning literature, 2008. – 1118 pg.
12. Makarenko M. Fundamentals of economic management in railway transport of Ukraine: [monograph] / MV Makarenko – K: KUETT, 2006. – 232 p.

13. *Pidlisnyi P.* The impact of macroeconomic dynamics on rail transport in Crisis [Electronic resource]. / P. Pidlisnyi, N. Patkevich, A. Braikovskaya // Collected Works of the State Economic and Technological University of Transport. Avg. Economics and Management. – 2013. - Vol. 23-24. - P. 156-167. – Mode of access: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Znpdetut_eiu_2013_23-24_25.pdf
14. *Rogach O.* International finance: Підручник / O. Rogach, A. Filipenko, T. Shemet; Ed. O. Rogach. - К.: Lybed, 2003. - 784 pg.
15. *Fyshchuk I.* Impact of IPO investment attractiveness on national markets / I. Fyshchuk // Investments: Practice and Experience. – К., 2012. – №1. – P. 10-14